

כ"ח בסיון תשס"ט, 20.06.09
גיליון מס' 161

פרשת קרח

אין שוויון בקדושה

מאת דני תמרי, קיבוץ שדה אליהו

"וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו" (במדבר ט"ז, ד')

רש"י מביא ממדרש תנחומא:

חטא בעגל – "ויחל משה",

במתאוננים – "ויתפלל משה",

במרגלים – "ויאמר משה אל ה'... סלח נא".

במחלוקת של קורח נתרשלו ידיו של משה – "וישמע משה ויפול על פניו".

אם אפשר לתלות את החטאים הראשונים בקשיים האמיתיים של הולכי-מדבר, בקוצר רוחם, בקטנות אמונתם, במרמורם, בהשפעת המסיתים ו"האספסוף אשר בקרבם...", הרי כאן זה מרד מדרגה אחרת לגמרי. יש כאן קריאת תגר ישירה של מנהיג בשבט לוי על מנהיגותו המוחלטת של משה. קורח לא בוחל באמצעים ומשתמש בכל הטקטיקות "הרעות" (ולצערנו, אי אפשר לומר שאין לו תלמידים הרבה...).

משה **נושא** את העם "כאשר **ישא** האומן את היונק", אבל הוא מואשם על ידי קורח ב**התנשאות**: "ומדוע תתנשאו על קהל ה'". קורח עושה זאת בשם ערך השוויון: "כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'". כלומר: כולם חכמים, כולם קדושים, כולם מנהיגים, לא צריך את משה כדי להנהיג.

נראה לי כי מאחורי האמירה: "כל העדה כולם קדושים" מסתתר עניין עמוק בהרבה. הרי ברור שאי אפשר שכולם יהיו קדושים וכולם יהיו שווים. הרי למדנו: "כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות...". בכל עם, בכל ציבור, יש אנשים מכל הסוגים: צדיקים-קדושים, בינוניים ואפילו רשעים. ניסיון ליצירת מכנה משותף של "כל העדה כולם" אפשרי רק אם הוא מבטל את הקדושה, מבטל את הערכים המוטמעים בתוך הקדושה, וכך בעצם פוגע במטרותיו של משה ובמנהיגותו.

הפעם כבר אין זה "קצה המחנה" המקטר ומבעיר את התבערה, הפעם זו קבוצת מנהיגים: בכיר משבט לוי, שלושה נשיאים משבט ראובן ומאתיים חמישים "נשיאי עדה, קרואי מועד, אנשי שם". לכולם יש סיבות שונות לחוש אכזבה, קנאה ותחרות. את העוצמה הזו, של התאגדות כל "המקופחים", מכנס קורח בעורמה, בדמגוגיה ובדברי ליצנות (רש"י שם), "ויקהל עליהם קורח את כל העדה אל פתח אוהל מועד" וכו'.

ומה קורה למשה?

לרגע הוא מקבל פיק ברכיים, "וישמע משה ויפול על פניו", שהרי בהתמודדות כזו של תקיפה במישור האישי ובעצם שליחותו עוד לא נתקל, אבל עד מהרה הוא מתעשת ומתחיל "לנהל את המשבר", וההמשך ידוע.

מעט מן המפרשים מחפשים דרך לסנגר על קורח. בולט ביניהם בעל "העמק דבר", בדבריו:

והיה מניעת הכהונה – שהוא גורם דבקות ואהבת ה' – כאש בוערת בקרבם, לא לשם שררה וכבוד מדומה, כי אם להתקדש ולהשיג מעלה זו על ידי עבודה. אך נראה שהם טעו בהבנת העניין. אין שוויון בקדושה! "בְּקֶרֶן יָדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ" – רש"י, מתוך מדרשים:

אמר לו משה, גבולות חֶלֶק הקב"ה בעולמו. יכולים אתם להפוך בוקר לערב?! כך תוכלו לבטל את זה...

אין שוויון בקדושה. יש היררכיה ולכל אחד ואחד יש את שליחותו ותפקידו!

אומר רש"י: עינו [של קורח] הטעתו.

ואומר על כך הרבי מקוצק:

הוא ראה שהוא מצליח בעומדו על הדוכן כלוי, כשהוא שר את שיריו ומשיג מדרגות גבוהות, על כן חשקה נפשו לבוא לקודש פנימה, לקודשי-קודשים, להיות כהן גדול, אשר בוודאי שם ישיג יותר ויעל. אכן, הוא הצליח כאן בעבודתו בתור לוי – מחמת שאהרן הכהן עמד שם בקודש פנימה בכהונתו והשפיע על העומדים בחוץ שיגיעו למה שיגיעו, כי רק כשכל אחד ואחד עומד על מקומו מצליחים כולם.

ר' ברוך דובדבני ז"ל מוסיף כאן:

טעה קורח בראייתו וחשב שגדולתו של משה וקדושתו של אהרן הם בתפקידיהם, ואם גם הוא, קורח, יכהן בכהונה זו אף הוא יזכה לגדלות זו. ולא ידע כי קדושתם של משה ואהרן היא עצמית ולכן נבחרו לתפקידים אלה.

(האין זה מזכיר דברים שעסקנו בהם בכנס המזכירות בשבוע שעבר בטירת צבי?!...)

קורח ראה רק בעין אחת: "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'", אך הוא לא ראה שפלות עצמו בעינו השנייה, וכידוע, סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה...

ואין להתפלא למה בחרו חז"ל במסכת אבות במחלוקת קורח ועדתו כמודל למחלוקת שלא לשם שמים.

דני תמרי, חבר קיבוץ **שדה אליהו**, נשוי לתחיה והם הורים לחמישה וסבים לשבעה. מנהל קהילה במעלה גלבע. בעבר מזכ"ל הקיבוץ הדתי וראש המועצה האזורית "עמק המעיינות".

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il